Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KAA/bdZprek-AJ/22
Názov predmetu	základy teórie a praxe prekladu
Rozsah	2P + 2S
Počet kreditov	6
Vyučujúci	doc. PhDr. Katarína Welnitzová, PhD. (prednášajúci), Mgr. Jakub Absolon, PhD. (hodnotiaci)

Cieľ

Teoreticky a prakticky zameraný kurz sa sústredí na všeobecné i konkrétne problémy najmä odborného prekladu (ekvivalencie, terminológie, prekladateľské postupy a posuny...) a stručný prehľad histórie translatológie. Študenti získajú základné informácie a terminológiu o písomnej forme prekladu, typoch a špecifikách textov, prekladateľských pomôckach a nástrojoch.

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na seminároch. Študent môže mať absenciu maximálne dvakrát počas semestra, v opačnom prípade sa nemôže zúčastniť záverečného hodnotenia. Záverečné hodnotenie 100%získa študent za vlastné preklady odporúčaných textov a záverečnú skúšku podľa nasledujúcej stupnice: 100 – 92 % – A, 91 – 83 % – B, 82 – 74 % – C, 73 – 65 % – D, 64 – 56 % – E, 55 – 0 % – FX.

Priebežné hodnotenie

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na seminároch. Študent môže mať absenciu maximálne dvakrát počas semestra, v opačnom prípade sa nemôže zúčastniť záverečného hodnotenia.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie 100%získa študent za vlastné preklady odporúčaných textov a záverečnú skúšku podľa nasledujúcej stupnice: 100 – 92 % – A, 91 – 83 % – B, 82 – 74 % – C, 73 – 65 % – D, 64 – 56 % – E, 55 – 0 % – FX.

Výsledky vzdelávania

1.Vedomosti: Teoreticky a prakticky zameraný kurz sa sústredí na všeobecné i konkrétne problémy najmä odborného prekladu (ekvivalencie, terminológie, prekladateľské postupy a posuny...) a stručný prehľad histórie translatológie. Študenti získajú základné informácie a terminológiu o písomnej forme prekladu, typoch a špecifikách textov, prekladateľských pomôckach a nástrojoch.
2.Zručnosti:V praktickej časti kurzu študenti získajú základné zručnosti súvisiace s analýzou textov, prekladateľským procesom a prekladom, najmä neliterárnych textov. Študent získa prekladateľské zručnosti, je schopný identifikovať neadekvátne/nekvalitné preklady v reálnych životných situáciách, navrhuje vlastné riešenia,

3. profesijné kompetencie: pričom získa odbornú spôsobilosť využívať odborné vedomosti v anglickom jazyku praxi
4. prenositeľné kompetencie: a bilingválnu schopnosť pracovať v interkultúrnom / medzinárodnom prostredí a schopnosť tímovej práce, komunikačné, organizačné, digitálne, kreatívne, mentorské a supervízne zručnosti pri práci s CAT nástrojom TRADOS.

Stručná osnova predmetu

Prednášky:
1. Teória prekladu a tlmočenia, Translatológia, Traduktológia: cieľ prekladu, Fázy prekladania, základná terminológia.
2. Jazyk, preklad a komunikácia.
3. Preklad a tlmočenie. Simultánne a konzekutívne tlmočenie.
4. Základné typy prekladov.
5. Ekvivalencia. Prekladový ekvivalent. Kategorizácia ekvivalencie.
6. Lexikálna, gramatická, pragmatická a textová ekvivalencia
7. Jednotlivé (špecifické) problémy prekladu (preklad mien, fráz, metafor, slovných hračiek, skratiek, neologizmov...)
8. Prekladateľské postupy.
9. Prekladateľské postupy.
10. Text, typy textov určených na preklad, charakteristika a funkcie z hľadiska prekladu.
11. Preklad literárneho textu (próza, dráma, básne...). Naturalizácia a exotizácia.
12. Preklad neliterárneho textu. Funkčné posuny.

Semináre:
1.Teória prekladu a tlmočenia, Translatológia, Traduktológia: cieľ prekladu: Prekladové cvičenia z učebnice.
2. Jazyk, preklad a komunikácia. Fázy prekladania. Prekladové cvičenia z učebnice.
3. Preklad a tlmočenie. Prekladové cvičenia z učebnice.
4. Základné typy prekladov. Prekladové cvičenia z učebnice.
5. Ekvivalencia. Prekladový ekvivalent. Kategorizácia ekvivalencie. Prekladové cvičenia z učebnice.
6. Lexikálna, gramatická, pragmatická a textová ekvivalencia. Prekladové cvičenia z učebnice.
7. Jednotlivé (špecifické) problémy prekladu (preklad mien, fráz, metafor, slovných hračiek, skratiek, neologizmov...). Prekladové cvičenia z učebnice.
8. Prekladateľské postupy. Prekladové cvičenia z učebnice.
9. Prekladateľské postupy. Prekladové cvičenia z učebnice.
10. Text, typy textov určených na preklad, charakteristika a funkcie z hľadiska prekladu. Prekladové cvičenia z učebnice.
11. Preklad literárneho textu (próza, dráma, básne...). Naturalizácia a exotizácia. Prekladové cvičenia z učebnice.
12. Preklad neliterárneho textu. Funkčné posuny. Prekladové cvičenia z učebnice.

Sylabus predmetu

Teória prekladu a tlmočenia, Translatológia. Cieľ prekladu, Fázy prekladu, základná terminológia.
Jazyk, preklad a komunikácia.
Preklad a tlmočenie. Simultánne a konzekutívne tlmočenie.
Základné typy prekladov.
Ekvivalencia. Prekladový ekvivalent.
Lexikálna, gramatická, pragmatická a textová ekvivalencia.
Jednotlivé (špecifické) problémy prekladu (preklad mien, fráz, metafor, slovných hračiek, skratiek, neologizmov...)
Prekladateľské postupy.

Text, typy textov určených na preklad, charakteristika a funkcie z hľadiska prekladu.
Preklad literárneho textu (próza, dráma, básne...Naturalizácia a exotizácia) a neliterárneho textu. Funkčné posuny.

Odporúčaná literatúra

BAKER, M. 1992. In Other Words. London – New York : Routledge. 1992. ISBN 0-415-03086-2.
GROMOVÁ, E. 2009. Úvod do translatológie. Nitra : FF UKF. 2009. ISBN 978-80-8094-627-2.
GROMOVÁ, E. 2000. Kapitoly z úvodu do prekladateľstva I.Nitra: FF UKF. 2000. ISBN 80-8050-359-1.
GROMOVÁ, E. 2003. Teória a didaktika prekladu. Nitra : UKF. 2003. ISBN 80-8050-587-X.
KVETKO, P. 2015. Translation Studies. An Introductory Coursebook.Trnava:UCM. 2012. ISBN 978-80-8105-356-6.
MÜGLOVÁ, D. 2009. Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo prečo spadla Babylonská veža? Bratislava : Enigma. 2009. ISBN 978-80-89132-82-9.
NEWMARK, P. 1998. A Textbook of Translation. Hemel Hemstead : Prentice Hall. 1998. ISBN 0-13-912593-0.
POPOVIČ, A. et al.1983. Originál a preklad. Bratislava : Tatran. 1983.
GIBOVÁ-BEDNÁROVÁ, K., MAJHEROVÁ, M.: A Socio-Psychological Profiling of Translators as Working Agents in the Language Industry. Prešov. Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. 2023.
GIBOVÁ-BEDNÁROVÁ, K.: Advancing Teaching Translation and Interpreting in Higher Education: Insights & Outlooks. Prešov. Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. 2024.
GIBOVÁ-BEDNÁROVÁ, K., GAVUROVÁ, M., GRESTY, J.: Propaedeutics of Translation Studies. Prešov. Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. 2024.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

anglický/slovenský

Poznámky

180 hodín, z toho:
Prezenčné (P, S): 48 hodín
samoštúdium: 50 hodín
práca s textom: 32 hodín
preklad textu: 50 hodín